

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Zlínský kraj

ZÁVĚREČNÁ SOUHRNNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA

za evaluovanou sociální službu sociální rehabilitace zapojenou do projektu „*Podpora a rozvoj služeb sociální rehabilitace ve Zlínském kraji*“, reg. č.: CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_005/0011745 spolufinancovaného z Operačního programu Zaměstnanost (OPZ).

Metodika evaluace

Cílem evaluace (dle projektové žádosti) bylo zpřesnit nastavení způsobu hodnocení společenské účelnosti služby sociální rehabilitace (dále jen „SSL SR“) poskytované podle § 70 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Cílem aktivity evaluace konkrétně bylo:

1. *hodnocení souladu dané služby s jejím veřejným závazkem,*
2. *metodická podpora a provázení poskytovatelů sociálních služeb,*
3. *zvyšování kvality a efektivity služby sociální rehabilitace a kompetencí jejich pracovníků.*

Uvedeného cíle bylo dosaženo prostřednictvím zkoumání **případové práce s uživatelem** SSL SR u jednotlivých poskytovatelů zapojených do procesu evaluace, a to s akcentem položeným na zjištění, zda uživatel SSL SR je v souladu s cílovou skupinou poskytovatele a zda realizovaná případová práce pomáhá řešit nepříznivou sociální situaci uživatele a je v souladu s posláním a cíli služby.

Celkový **počet uživatelů (případů) zapojených do evaluace** v jednotlivých sociálních službách se pohyboval od **10 % do 12 %** z celkového kvalifikovaného odhadu zadavatele¹, který byl stanoven na **882** případů. Do počáteční fáze projektu vstupovalo v souladu se zadávací dokumentací celkem **105 uživatelů**, což činí 12 % evaluovaných případů z kvalifikovaného odhadu zadavatele. V druhé – závěrečné – fázi projektu bylo zapojeno **91 uživatelů** SSL SR, tedy o 14 méně, což představuje 10 % evaluovaných případů z kvalifikovaného odhadu zadavatele. **Vzhledem k uplatňovanému přístupu evaluace – případové studii, lze nicméně konstatovat, že se jednalo o dostatečně velký soubor uživatelů, aby na základě hloubkového hodnocení životní situace jednotlivců bylo možné vyvozovat relevantní závěry.**

Tabulka 1 zachycuje SSL SR zařazené do evaluace a počty zapojených uživatelů v jednotlivých fázích evaluace.

Tabulka 1: Seznam zapojených SSL SR, včetně cílového počtu osob zařazených do procesu evaluace

Poskytovatel, poskytovaná služba, služba	Identifikátor	Celkový počet uživatelů	Počet evaluovaných uživatelů v I. (počáteční) fázi evaluace	Počet evaluovaných uživatelů v II. (závěrečné) fázi evaluace
Tyfloservis, o.p.s.; Tyfloservis, o.p.s. -	7545861	180	9	8

¹ Informace k datu 31. 12. 2019, zdroj KISSoS, Výkaz 2019 Skutečnost.

Krajské ambulanti středisko Zlín				
Centrum služeb a podpory Zlín, o.p.s.; Horizont Zlín	1965829	88	9	6
Charita Vsetín; CAMINO sociální rehabilitace	2282282	59	9	8
Charita Uherské Hradiště; "Labyrint - centrum sociální rehabilitace"	4592268	62	9	9
Centrum služeb a podpory Zlín, o.p.s.; Horizont Kroměříž a Horizont Kroměříž, pracoviště Holešov	4759751	86	9	7
Centrum služeb a podpory Zlín, o.p.s.; Ergo Uherské Hradiště	9261314	50	9	8
Charita Valašské Meziříčí; Sociální rehabilitace AMIKA	5305863	39	6	6
Iskérka o.p.s.; Iskérka - sociální rehabilitace	9262988	58	9	6
Elim Vsetín, o.p.s.; Sociální rehabilitace Elim	1653587	47	6	6
LUISA, z. s.; Středisko komplexní péče pro rodinu, školu a duševní zdraví, LUISA, z.s.	9169616	67	9	9
Diakonie Valašské Meziříčí; Sociální rehabilitace	7988336	48	6	6
NADĚJE; Dům Naděje Otrokovice, sociální rehabilitace	1159484	26	3	1
NADĚJE; Dům Naděje Zlín, sociální rehabilitace	2874957	7	3	2
Charita Kroměříž; Sociální rehabilitace Zahrada	5959378	28	3	3
Charita Uherský Brod; Sociální rehabilitace Uherský Brod	7184662	10	3	3

Centrum ÁČKO, p.o.; Sociální rehabilitace Centrum ÁČKO	8642147	27	3	3
Celkem/počet uživatelů zapojených do evaluace		882	105	91

Uživatelé zařazení do evaluace byli vybíráni kombinací **záměrného výběru přes instituci** – SSL SR zařazenou do evaluace – a následně **náhodným výběrem** (losováním z abecedního seznamu) na bázi **dobrovolnosti**². Z Tabulky 1 je patrné, že z **každé SSL SR** (mající jeden identifikátor) **byli** do sledovaného souboru **vybráni minimálně 3 uživatelé**. V případě, že byl počet uživatelů, kteří vyjádřili souhlas s účastí na evaluaci, nižší než 3, byli zařazení do evaluace všichni.

Evaluační tým a rozdělení jeho rolí v evaluačním procesu

Evaluaci SSL SR po celou dobu prováděl tzv. evaluační tým ve složení specialista a 3 evaluátoři (viz Obrázek 1).

Obrázek 1: Schéma rozdělení kompetencí v rámci evaluačního procesu (evaluační tým)³

² Na základě písemného souhlasu uživatele, příp. písemného souhlasu jeho zákonného zástupce se zapojením do tohoto procesu a s nahlížením do spisové dokumentace, která je o něm ve službě vedena. Souhlas mohl uživatel/zákonný zástupce uživatele kdykoliv odvolat.

³ *V závěrečné fázi evaluace došlo ke změně na jedné z pozic evaluátorů, kdy evaluátorka M. S. nemohla participovat na závěrečné fázi evaluace, a její pozice se tak nově ujala evaluátorka R. K. N.

Specialista – nastavení metodiky, metodické vedení procesu podpory a hodnocení efektivity SSL SR, zpracování souhrnných evaluačních zpráv.

Evaluátor – sběr dat v terénu, zpracování a analýza dat dle nastaveného postupu.

Evaluátoři prováděli pod vedením specialisty hodnocení souladu (1) deklarovaného veřejného závazku SSL SR s nepříznivou životní situací evaluovaného uživatele SSL; (2) naplňování potřeb uživatele SSL v návaznosti na jeho stávající (zachované) kompetence s cílem udržení / rozvoje jeho potenciálu.

Pro tyto účely byla výzkumná **data evaluátory v terénu sbírána za využití triangulace technik sběru dat**, a to: (1) **studia dokumentů** (např. veřejného závazku, spisové dokumentace uživatele SSL SR, včetně záznamů o průběhu poskytování sociální služby atd.); (2) **rozhovorů** (s uživateli, referujícím pracovníkem, příp. dalšími osobami, vč. zákonného zástupce uživatele) či (3) **pozorování** v SSL SR, kde se uživatel v průběhu evaluačního procesu pohybuje. Za dobu evaluace byla realizována v průměru 2 až 4 terénní šetření v každé ze SSL SR, kdy byly sledovány jednotlivé případy.

V rámci jednotlivých evaluačních etap evaluátoři zpracovávali záznamový arch *Hodnocení životní situace uživatele ve vybraných oblastech*, zaměřený na sledování míry naplňování jednotlivých obecných oblastí majících úzkou vazbu na kvalitu života jednotlivých případů. Následně evaluátoři zpracovávali *evaluační zprávy* za každou jednotlivou evaluovanou SSL SR, a to dle stanovených metodických postupů (viz Metodika evaluace). Uvedené podklady posloužily jako podklad k *souhrnným evaluačním zprávám* zpracovaným specialistou.

Fáze evaluačního procesu, jejich časové plnění a výstupy zpracované evaluačním týmem

Evaluační proces a jednotlivé klíčové aktivity se po celou dobu evaluace řídily dle stanoveného *Časového harmonogramu realizace klíčových aktivit* (viz Tabulku 2).

Tabulka 2.: Časový harmonogram realizace klíčových aktivit v rámci evaluačního procesu

ČASOVÝ HARMONOGRAM REALIZACE KLÍČOVÝCH AKTIVIT					
FÁZE EVALUACE	DOBA TRVÁNÍ EVALUAČNÍ FÁZE	KLÍČOVÁ AKTIVITA	CÍLE EVALUACE V SSL SR	TERMÍN ODEVZDÁNÍ PODKLADŮ ZODPOVĚDNÝMI OSOBAMI	VÝSTUPY ZA JEDNOTLIVÉ SSL SR
PŘÍPRAVNÁ FÁZE	01-07/2020	Příprava <i>Metodiky evaluace „Podpora a rozvoj služeb sociální rehabilitace ve Zlínském kraji“</i>	-	07/2020 (Specialista)	-
I. EVALUAČNÍ FÁZE	08/2020-03/2021	Evaluace v terénu, zpracování evaluačních materiálů za jednotlivé uživatele SSL SR	Hodnocení životní situace uživatele SSL SR ve vybraných oblastech	03/2021 (Evaluátoři) 07/2021 (Specialista)	<i>Dílčí evaluační zprávy (16) za jednotlivé SSL SR zařazené do evaluace</i> <i>Dílčí souhrnná evaluační zpráva</i>
II. EVALUAČNÍ FÁZE	08-11/2021	Evaluace v terénu, zpracování evaluačních materiálů za jednotlivé uživatele SSL SR	Hodnocení životní situace uživatele SSL SR ve vybraných oblastech, s akcentem na změny, které nastaly v životní situaci konkrétního uživatele v jednotlivých oblastech od předchozího hodnocení	12/2021 (Evaluátoři) 03/2022 (Specialista)	<i>Evaluační zprávy (16) za jednotlivé SSL SR zařazené do evaluace</i> <i>Závěrečná souhrnná evaluační zpráva</i>

Závěrečné výstupy z evaluace se zaměřením na sociální rehabilitaci⁴ pro osoby se zdravotním postižením – ambulantní i terénní forma (§ 70 zákona 108/2006 sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů)

Použité zdroje dat:

1. Vstupní informační list uživatele (celkem 105 **informačních listů**).
2. *Hodnocení životní situace uživatele ve vybraných oblastech (záznamový arch)* zpracované evaluátory (celkem **196 záznamových archů**).
3. *Evaluační zprávy* zpracované evaluátory (celkem **32 zpráv**).
4. *Výstupy z pracovního setkání (workshopu)* se zástupci poskytovatelů SSL SR zařazených do procesu evaluace, evaluačním týmem a zástupci zadavatele (celkem **2 setkání**).

Souhrn zásadních zjištění vyplývajících ze všech fází evaluace a celkové zhodnocení dosahování výsledků SSL SR

- V získaných datech bylo opakovaně akcentováno, že evaluovaní **uživatelé spadají** v době evaluačního procesu **do poskytovatelem vymezené cílové skupiny**, kdy okruh osob tvoří nejčastěji lidé s duševním onemocněním a osoby s různými typy zdravotního postižení, včetně postižení mentálního nebo smyslového.
- **Nepříznivá sociální situace** evaluovaných uživatelů repetitivně **korespondovala s veřejným závazkem** SSL SR, čemuž **odpovídá obsah i rozsah poskytované podpory**. Tato v souladu s § 70 odst. 1 zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, nejčastěji naléhá na nejvýznamnější potřeby uživatelů v celkové nepříznivé sociální situace, a to s vazbou k pracovnímu uplatnění, podpoře a udržení samostatného bydlení, stabilizaci psychického zdraví, udržení režimu dne, smysluplného trávení volného času, podpoře běžného a bezpečného sociálního chování a komunikaci či vytváření příznivých podmínek pro udržení/rozvíjení sociálních kontaktů.
- Kladně lze zhodnotit, že mnozí poskytovatelé SSL SR již **pracovali** anebo se v průběhu evaluačního procesu **přiklonili k práci s metodou CARE**, což vhodným způsobem podporuje mapování situace s uživatelem a práci s jeho základními životními oblastmi. Na základě uvedeného lze usuzovat, že bude ve vyšší míře docházet či již docházelo ke kýžené nezávislosti sledovaných uživatelů a řešení jejich nepříznivé sociální situace vlastními silami.
- Jako velmi **funkční** se v rámci ambulantní formy podpory ukázala **kombinace individuálních a skupinových aktivit**. V některých případech bylo zaznamenáno, že jsou skupinové aktivity žádoucí pro přípravu na následnou individuální práci s člověkem, příp. ji vhodně doplňují.
- Ze získaných materiálů se opakovaně vynořovala **důležitost poskytování terénní formy SSL SR**, neboť tato představuje důležitý nástroj pro ukotvení člověka v místě, kde žije, ale i pro porozumění dalším okolnostem zásadním pro nastavení a průběh podpory

⁴ Dále jen „SSL SR“

uživatelů. Z některých evaluačních zpráv zcela jednoznačně vyplývalo, že terénní forma SSL SR je významným nástrojem pro prolomení sociální izolace vybraných uživatelů, současně však může představovat významný motivační aspekt s vazbou na péči evaluovaných osob o vlastní osobu či o vlastní domácnost.

- Ze získaných dat bylo potvrzeno využití prvků **online/telefonické podpory uživatelů**, a to zejména u těch uživatelů, kteří se do SSL SR nemohou dostavit fyzicky, ale přitom od SSL potřebují podporu, konzultaci. Je zřejmé, že **možnost distančního kontaktu s pracovníky SR je zásadní pro podporu samostatnosti uživatelů**, ale současně může působit jako prevence proti regresi v psychickém stavu hodnocených uživatelů.
- Mnozí poskytovatelé SSL SR disponují **efektivním systémem předávání informací o uživatelích mezi pracovníky**, kdy je zřejmé, že pracovníci jsou rámcově informováni o situaci evaluovaných uživatelů a jsou tedy tzv. zastupitelní a mohou reagovat na aktuální potřeby klienta. Jako funkční se rovněž dle získaných zjištění ukazuje sdílení náhledů na možnosti podpory konkrétního člověka v rámci klientských porad či případových supervizí.
- V rámci provedené evaluace bylo zjištěno, že poskytovatelé SSL SR trvale aplikují **přístup zaměřený na člověka**. Dobrá praxe je v tomto ohledu vystavěna na **partnerském přístupu a respektu ke člověku**, kdy samotní uživatelé SSL SR konsenzuálně charakterizují jako lidskou, bezpečnou, bez stigmatizace, podporující a oceňující. Současně lze konstatovat, že SSL SR je pro evaluované uživatele prostorem pro sdílení pocitů, obav, ohrožení a celkové udržení psychické pohody, což **významným způsobem přispívá k relapsu nemoci a případné prevenci hospitalizace**. Pro mnohé uživatele je současně SSL SR prostředím, kde jsou **přirozeně podporováni v přijetí role dospělého**.
- Ze získaných dat je patrné, že evaluovaní uživatelé jsou SSL SR trvale podporováni v autonomii rozhodování, přijímání odpovědnosti za svá rozhodnutí, ale i schopnosti reagovat v různých sociálních kontextech, poradit si v různých životních situacích a posunout se tak v samostatnosti. **Jsou tak soustavně naplňovány zásady empowermentu**, čili posilujícího přístupu v rámci daného sociálního prostředí, jehož cílem je pomoci člověku rozvinout se v nezávislého aktéra řešícího své problémy na základě vlastních rozhodnutí.
- Evaluovaní uživatelé oceňovali **zájem SSL SR o jejich situaci** i v době, kdy do SSL aktivně nedocházeli, příp. **možnost obrátit se na SSL SR i po formálním ukončení spolupráce**, bude-li to jejich aktuální situace vyžadovat.
- V některých SSL SR je dobrá praxe mj. vázána na **spolupráci s psychologem, psychiatrem či peer konzultantem**, kteří dokáží uživatelům poskytnout **podporu ve změnách a nazírání na svůj život** a tím výrazně ovlivňují kvalitu jejich života, včetně **prevence jejich relapsu nebo nutnosti hospitalizace**. U jiných SSL SR se potřeba multidisciplinární spolupráce teprve vynořuje a zůstává tedy jako podnět k zamyšlení.
- V některých případech lze zaznamenat **méně systematické mapování nepříznivé sociální situace a potřeb uživatelů** v dílčích oblastech života, byť individuální plány v zásadě plnohodnotným způsobem reagují na nosné potřeby evaluovaných uživatelů.
- Formulované **cíle v individuálních plánech se někdy jeví spíše jako témata**, příp. jsou s uživatelem **dojednávány spíše aktivity či činnosti**, ve kterých bude tento ze strany SSL SR podporován.

- Z provedené evaluace vyplývá, že určitý vzorek evaluovaných uživatelů **využívá SSL SR dlouhodobě**, mnohdy i více jak 10 let. **Poskytování SSL SR však s sebou nese časové omezení** s vazbou na naplnění cílů uživatele určených v individuálním plánu, jež by měly být cíleny na změnu jeho nepříznivé sociální situace. Je tedy otázkou, nakolik **dlouhodobost poskytování SSL SR s sebou nese zvykovost** na straně těchto uživatelů, příp. do určité míry i nahrazování sociálních kontaktů, které nezažívají či je mají jen v omezeném rozsahu saturovány v přirozeném sociálním prostředí. Současně je nutno reflektovat, že **pracovníci SSL SR uvedenou skutečnost vnímají**, ale reflektují **nedostatečnost návazných zdrojů či sítě sociální podpory a služeb**, které by uživatelé mohli při saturaci přetrvávajících potřeb využít.

Podněty a konkrétní metodická doporučení pro poskytovatele SSL SR s akcentem na užívané metody práce s uživatelem, vyhodnocování jeho potřeb a zvyšování kompetencí pracovníků SSL SR

Následující podněty a doporučení pro poskytovatele SSL SR byly formulovány na základě zjištění sesbíraných v rámci všech fází evaluačního procesu vycházejících z hodnocení všech případů zařazených do evaluace. To znamená, že reflektují sledování jednotlivých evaluovaných případů a zjištěnou praxi v rámci evaluačního procesu. Přesto, že mohou jednotliví poskytovatelé SSL SR tyto považovat za běžnou součást každodenní praxe v sociální práci, domníváme se, že formulovaná doporučení se pro ně mohou stát **inspirací, jak ještě více posílit a ukotvit tzv. dobrou praxi.**

Velmi pozitivním zjištěním, plynoucím z procesu evaluace, je, že **poskytovatelé jsou otevření podnětům ke zkvalitnění služby a naplnění účelu SSL SR.** V rámci poskytování SSL SR se tedy jeví jako vhodné:

- Bylo by nadále vhodné zaměřit se na **komplexnější mapování nepříznivé sociální situace** evaluovaných **uživatelů** (např. pomocí metody CARE a jejích formálních nástrojů), včetně možných zdrojů, omezení a překážek. Uvedený postup by se mohl stát východiskem pro stanovení cílů, na nichž budou jednotliví uživatelé za podpory SSL SR pracovat, a to i u uživatelů, jež SSL SR užívají dlouhodobě.
- V rámci zpracovávání individuálních plánů by bylo vhodné se zaměřovat na **pregnantnější specifikaci cílů** a v souvislosti s tím i na **strukturování kroků k jejich dosažení**. Tzn., bylo by dobré dbát na vymezení toho, co udělá uživatel, co pracovník nebo jiná zainteresovaná osoba, díky čemuž by někteří uživatelé mohli získat větší náhled na to, co konkrétně dokázali a co ještě potřebují. Lze usuzovat, že tento přístup by mohl přispět také k navýšení motivace uživatelů.
- Pokračovat ve **vyhodnocování v čase, nakolik je SSL SR ještě žádoucí pro řešení nepříznivé sociální situace** uživatele a při vyhodnocování spolupráce jej vést k přijímání vlastní zodpovědnosti a hledání zdrojů k řešení nepříznivé sociální situace v sobě i vlastním okolí. Ukazuje se jako důležité **posilovat dlouholeté uživatele SSL SR v důvěře v sebe sama a schopnosti žít bez léta trvající podpory SSL SR**, což by mohlo přispět ke snížení rizika závislosti uživatele na SSL SR a tedy i ke zřetelnějšímu vymezení jejího preventivního a dočasného charakteru. V tomto ohledu je třeba ocenit, že **pracovníci SR jsou schopni podpořit a povzbudit dlouholeté uživatele k ukončení spolupráce a neprodlužovat neadresně poskytování SSL**, pokud tito díky podpoře SR doznali takových kvalitativních změn ve svém životě, že jsou schopni svou situaci již zvládat sami za pomoci běžných zdrojů ze svého okolí.
- Jak u stávajících uživatelů, tak i u zájemců o SSL SR by bylo vhodné nadále **pracovat s faktem preventivního a dočasného charakteru dané SSL** a zvědomovat u nich tuto skutečnost. Pokud k **využívání SSL SR** ze strany uživatelů **dochází dlouhodobě, toto by mělo být vázáno na zjištění nových potřeb**, na něž SSL reaguje.
- Jako potřebné se nadále ukazuje i **metodické vedení opatrovníků** s cílem ukotvit jejich roli, práva a povinnosti. A to tak, aby došlo k podpoře zájmů uživatele a jeho běžného života, např. v oblasti autonomie v rozhodování, přenesení osvojených dovedností do přirozeného sociálního prostředí anebo samostatného hospodaření s penězi.

- Validní zůstává také doporučení zaměřit se na **sítování a potažmo na zprostředkovávání dalších navazujících (zdravotnických, právních aj.) služeb**, které by participovaly na podpoře a řešení nepříznivé sociální situace uživatele, a to v souladu s § 70 odst. 2 písm. d) zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Celkové zhodnocení dosahování výsledků sociálních služeb: souhrn zjištění u vybraných uživatelů SSL SR (vyplývající z všech fází evaluace)

Do první fáze evaluace vstoupilo celkem 105 uživatelů SSL SR. V poslední fázi evaluace bylo hodnoceno o 14 klientů méně, tzn. celkem 91 uživatelů. S ohledem k počtu evaluovaných případů lze nicméně předložené výstupy považovat za validní, a tedy relevantní pro formulaci obecnějších poznatků.

Na základě prováděné evaluace lze konstatovat, že **poskytovatelé SSL SR** v průběhu evaluačního procesu **významně posouvali nabízené služby směrem k dobré praxi**. SSL SR v souladu s § 70 odst. 1) zákona směřovala k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných, činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí.

I s přihlédnutím k uvedenému bylo možné u **hodnocených uživatelů** zaznamenat v průběhu evaluačního procesu následující **typy vývoje**:

- U malé části evaluovaných uživatelů můžeme **vysledovat přetrvávající nutnost dílčí podpory ze strany SSL SR v některé ze sledovaných oblastí života**. Otázkou ovšem je, jaká by byla situace, kdyby SSL SR nevyužívali. V zásadě je možno konstatovat, že prostřednictvím SSL SR dochází k udržování a upevňování schopností/ dovedností/ kompetencí dané skupiny uživatelů.
- U některých uživatelů lze vysledovat, že **mají kompetence být v určité oblasti života více samostatní, ale nečiní tak a jejich podpora v rámci SSL SR je tak cílena na přejímání odpovědnosti za sebe** a posílení sebedůvěry při vykonávání daných činností, ale i mobilizaci svých vnitřních zdrojů, aby život bez SR vnímali jako bezpečnou a žádoucí změnu pro ně samotné.
- U většího počtu uživatelů lze zaznamenat **natolik signifikantní posun v některé ze sledovaných oblastí života, že již nepotřebují podporu ze strany SSL SR** a dokáží tedy **potřeby v dané dílčí oblasti řešit v základu sami**, což dokladuje preventivní a dočasný charakter SSL SR.
- Několik hodnocených uživatelů **směřuje k naplnění spolupráce se SSL SR**, neboť jejich nepříznivá sociální situace se proměnila natolik, že již **mají potenciál zvládat běžné životní situace i bez podpory SSL SR**. Bylo zjištěno, že se tak mnohdy děje i u dlouholetých uživatelů, což je **skvělým výsledkem vzájemné spolupráce a naplnění poslání SSL SR**, která má mít dočasný charakter a má mobilizovat uživatele k řešení nepříznivé sociální situace vlastními silami a za využití vlastních zdrojů a přispět tak k zotavení.
- Kýžený stav, kdy u několika uživatelů byla jejich **nepříznivá sociální situace** – i za intervence SSL SR – **změněna natolik, že již nepotřebují podporu a jejich spolupráce se SSL SR byla mezi jednotlivými evaluačními fázemi ukončena**.

V rámci provedené evaluace bylo zjištěno, že **sledování posunů uživatelů za podpory SSL SR je signifikantně limitováno** zejména aktuálním zdravotním stavem a motivací uživatelů. Kromě toho zde může vstupovat i vliv závislosti na vnější autoritě (rodič / opatrovník), jež může být do určité míry limitující pro rozvoj uživatelů, a to ve smyslu určitého naladění se na přání a očekávání rodičů, tendence přenechat vykonávání činností na rodičích či orámovat svůj volný čas a kontakty právě na primární rodinné prostředí. Přetrvávajícím

limitem je pak i absence návazných služeb, které by participovaly na podpoře a řešení nepříznivé sociální situace uživatele, stejně jako pandemie COVID 19, a to především s vazbou na sociální život a rozvoj repertoáru sociálních kontaktů uživatelů mimo SSL SR.

Doporučení pro zadavatele projektu

Podněty a konkrétní doporučení pro zadavatele projektu směřující ke zlepšení fungování SSL SR

Zadavatel projektu evaluace – Zlínský kraj – by se měl s přihlédnutím k výše předloženým zjištěním a ke specifikům evaluované SSL SR zaměřit na:

- Podporu **reformy psychiatrické péče** a podporu nástrojů a strategií vedoucích k destigmatizaci osob s duševním onemocněním.
- Podporu **fungování center duševního zdraví**.
- Podporu **plánování v regionech** tak, aby došlo k **vytváření dostupné sítě služeb a podpory lidem s duševním onemocněním** (mj. i skrze rozvoj terénních sociálních služeb pro osoby s duševním onemocněním, rozvoj dobrovolnictví či podporu samostatného bydlení) a **SSL SR tak nemusela suplovat jiné, prozatím nedostupné, formy podpory**.
- Podněcování **odborné diskuze o nutnosti vytvářet příležitosti pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením** na trhu práce.
- Pokračující **metodické vedení a působení na veřejné opatrovníky**, s cílem zajistit výkon jejich role tak, aby podporoval zájmy člověka a jeho běžný život.

Zpracovala: Mgr. Magdalena Hanková, Ph.D., specialista

Datum a podpis: 31. 3. 2022